

ΜΗΔΕΙΑ

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΔΗΤΗ

(Συνέχεια)

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Τί νά σ' τό κρύβω· γιατί σέ φοβούμαι, μήπως
 Αγιάτρευτη πληγή του κοριτσιού μου άνοιξης*
 Κ' οί άφορμές του φόβου μου δέν είνε λίγες:
 Παμπόνηρη γιατί' είσαι διαβόλογουαίκα
 Κι' άλαλιασμένη από τό χωρισμό του άντρός σου·
 Μ' άκούω, καθώς μου λέν, και πώς μας φοβερίζεις
 Κακό νά κάνης πεθερό, γαμπρού και νύφης*
 *Ας φυλαχτώ λοιπόν πριν πάθω' κάλλιο τόρα,
 Κυρά μου, νά μ' όθρυνέσαι, παρά κατόπι,
 Ψυχοπνέσαντας νά βαρυνάσταντζω.

ΜΗΔΕΙΑ:

'Αλοϊμόνο μου, Κρέοντα! Δέν είνε ή πρώτη
 Φορά· πολλές φορές σέ συμφορές μεγάλες
 Μ' έρριξε ή φήμη· και ποτέ δέν πρέπει εκείνος,
 Που έπλάστητη γνωστικός, νά σπουδάξη τόσο
 Τά τέκνα του, παρά πολύ σφά νά γίνουν.
 Γιατί έξόν τό σώμα τους που μαρμαρίζει,
 Του κόσμου ή ζήλεια ή άκαρδη τά κατατρέχει·
 Γιατί άν λές στους άμαθους νέες σοφές άλήθειες,
 *Όχι σοφός—άνώφελος θά είπουν έπλάστης·
 Και πάλι όσοι νομίζουνε, πώς νοιώθουν κάτι
 Σοφώτερό τους άν σέ ιδούν, δέ σέ χωνεύουν.
 Κ' έγώ λοιπόν κακή έχω τύχη άν έκείνους·
 Σοφή έτσι καθώς είμαι με ζηλεύουνε άλλοι
 Και σ' άλλους είμαι βαρστή· άν και τόσο
 Σοφή δέν είμαι. Και σ' πάλι με φοβάσαι
 Μήπως σέ βλάψω. Κρέοντα, μήν τρέμης· άξια
 Δέν είμαι βασιλειάδες δυνατούς νά βλάψω.
 Τέλος σέ τί με άδικήσες έσύ; Μ' έκείνεν,
 Που έγέμισε ή καρδιά σου πάντρες της τήν κόρη·
 Τόν άντρα μου μισώ· σ' έφέρθηκες με γνώση·
 Και τόρα δέ ζηλοφρονώ για τή χαρά σου·
 Πάντα χαρές και γάμους νάχτες· ένα μόνο
 Παρακαλώ σας: άστε μας στή χώρα έτούτη,
 Και μ' όλο που είμαι άδικημένη, θά σωπαίνω,
 Σκλάβα στους όρισμούς των δυνατώτερών μου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

'Ακούω τά γλυκά τά λόγια σου νά ξεχειλίζουν,
 Μά μέσ' στό νο' σου τό κακό, φοβούμαι, κρύβεις,
 Και πλιό λιγότερο από πρώτα σέ πιστεύω
 Τόρα· γιατί από άψιθμο, γυναίκα ή άντρα,
 Είν' εύκολώτερο νά φυλαχτή καθένας
 Παρ' από άμίλητο σοφό· λοιπόν μή χάνης
 Λόγια· φύγε άμέσως· στην άπόρασή μου τέχνης
 Δέν έχεις τρόπο, έχθρός μου έσύ, μ' έμας νά μείνης!

ΜΗΔΕΙΑ:

*Ασε με, νά χαρής τή νιόνυφή σου κόρη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

*Όσα κι άν πής, ποτέ δέ θά με καταφέρης.

ΜΗΔΕΙΑ:

Χωρίς λοιπόν νά φοβηθής ίκέτη διώχνεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Γιατί άγαπώ περισσότερο τό σπιτικό μου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Πατρίδα μου, άχ πόσο τόρα σέ θυμούμαι!

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Κ' έγώ για τά παιδιά και τήν πατρίδα τρέμω.

ΜΗΔΕΙΑ:

*Αχ, άχ, στον άνθρωπο κακό που είνε ή άγάπη!

* Η άρχή στο 113 φύλλο του «Νουμά».

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Θαάρω, πώς πασι κι αυτή κατά πώς θέλει ή τύχη.

ΜΗΔΕΙΑ:

*Ο Δία, ό αίτιος των κακών μή σου ξεφύγη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Σύρσου, χαϊμένη, κι άπ' τους πόνους λύτρωσέ με.

ΜΗΔΕΙΑ:

*Εμείς πονούμε μέσ' στους πόνους άφημένοι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Με βιά τό χέρι των πιστών μου θά σέ διώξη.

ΜΗΔΕΙΑ:

Μή, Κρέοντα, παρακαλώ σε, μήν τό κάνης.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Φκίνεται, σύ, τον κόσμο θέλεις νά ταραξής.

ΜΗΔΕΙΑ:

Θά φύγωμ' και δέ σου έπρόσπεσα νά μείνω.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Τί με αναγκάζεις τότε κι' άπό δώ δέ φεύγεις;

ΜΗΔΕΙΑ:

Μιά μόνο μιάν ήμέρ' άσε με δώ νά μείνω,

Τά πράγματα του ταξιδιού μου νά έτοιμάσω.

Κι' ό,τι για τά παιδιά μου πρέπει, άφου ό πατέρας

Για τά παιδάκια του καθόλου δέ φροντίζει.

Λυπήσου τα· και σ' παιδιών πατέρας είσαι

Και φυσικό είνε νά πονής κάθε παιδάκι.

Για μένα δέ φροντίζω άν άπό δώ με διώξεις,

Μονάχα κλαίω έκείνα τά δυστυχισμένα!

ΚΡΕΟΝΤΑΣ:

Καθόλου δέν έπλάστηκε σκληρή ή καρδιά μου

Κι' άπ' τήν ψυχοπόνια μου κάμποσα έχω πάθη·

Και τόρα, βλέπω λάθος μου πώς είνε, κι όμως

Σέ άφίνω· μά στό λέω, άν του θεού ή λαμπάδα

*Η άυρήν ή σέ ιδεί με τά παιδιά σου μέσα

Στά σύναρα του τόπου έτούτου, θάποθάνης!

*Ο λόγος μου είνε άκλόνητος, δυό δέ θά γίνη.

Τόρα μιά μέρ' άφου νά μείνης πρέπει, μείνε.

Γιατί κακό ένα δέ θά κάνης που φοβούμαι.

(φ ε υ γ ε ι)

(*Ακολουθεί)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΔΑ*

(Συνέχεια)

ΓΑΜΟΙ

Γάμος Άμπλιαντικός είνε άπόλαυση. Και για τά
 άλλα και για τό τραγούδι των γυναικών, που όταν
 τό λένε βάζουν μέσα και κάτι συλλαβές μονότονες και
 άσχημες και παραγεμίζεται ό στίχος. Καθώς π. χ.

*Αφέ-νεν-τη-κί-ν-ν-φεν-τή-νι-ται μου

Πέντε-νε-Βολές-νάφέ-νεν-τιφες

Και πά-να-λί-φέ-νεν-της είσαι.

Και λέγουν τραγούδια για κάθε ήλικία, και για
 κάθε κατάσταση που βρίσκεται καθένας, είτε είναι
 παντρεμένος, είτε βροσός, είτε λεύτερος, είτε πλούσιος.

Στους νεονόμους λένε:

*Εδώ είνε νά νιούτσικο και νιστεφανωμένο,

που τό στεφάνωσε ό Χριστός με τό δεξί του χέρι,

με τό δεξί με τό ζερβί μετ' άγιο τό βαγγέλιο.

*Έχει ολόκληρη διαδικασία ό γάμος στα χωριά
 εδώ της Ρούμελης, όπως φυσικά και σ' άλλα μέρη
 (Π.ρ β.λ. Βλαστού «ό γάμος εν Κρήτη»).

Μιά βδομάδα μπροστά άρχινάνε οι διατυπώσεις.

Τήν τετράδη κάνουν τά προζύμια κι άλείφουνε
 τήν νύφη και τον γαμπρό.

Τήν Παρασκευή στέλνει ό γαμπρός στο σπίτι της
 νύφης τον κ ο υ λ ο υ ρ ή με μιά κουλούρα,
 τραβάει τότε ή νύφη, τραβάει κι αυτός νά ιδούν

* άρχή του στο 108 φύλλο του «Νουμά».

ποιός θά πάρη τό περισσότερο. Τό Σάββατο βράδυ γί-
 νεται ό Φ λ α μ π ο υ ρ α ς, ένα καλάμι που 'ς τήν
 κοφή του έχει μιά μ π α μ π α κ έ λ λ α ή ένα
 Φ λ ω ρ ο μαντήλι και 'ς τήν άκρη ένα ρόδο και έ-
 πάνω βασιλικό και μαντζουράνα και κατάρρα ένα
 σταυρό.

*Έρχεται τέλος άπό τέλλα χωριά, ή από τό ίδιο,
 ό γαμπρός ή ό σύγαμπρος καθάλλα με τά συμπεθερικά,
 παντρεύεται τήν Κυριακή πρωί και πηγαίνει καθένας
 'ς τό δικό του σπίτι. Τό μεσημέρι πάει ό γαμπρός
 νά πάρη τήν νύφη. Φορτώνουν τά προικιά της 'ς τό
 ζω.

Τό βράδυ ή νύφη ζ ώ ν ε ι τους προσκαλεμέ-
 σμένους, δηλαδή τους δίνει ανάλογα δώρα, ζώματα,
 σέ άλλους κάλτσες έγχώριες σέ άλλους μαντήλια, στην
 παπαδιά μ κ ρ ο υ δ ε ς, στα μικρά ταγαράκια, νά
 βίνουν τό ψωμί τους και τά βιβλία τους.

Τήν Δευτέρα γίνονται τά λεγόμενα Π ι σ τ ρ ό -
φ ι κ ι.

Και δέν τελειώνει ή δουλειά αυτή, παρά με τις κουμ-
 πουριές, τους χορούς και νταούλια, τις εύχές και τά
 τραγούδια.

Κοντά στα νταούλια και τις καρμούζες βλέπεις
 μερικούς που κάνουν τόν κωμικό και τόν άστείο και
 λένε διάφορα για νά βγάλω, τίποτε ψιλά.

Η. χ. παίρνει ένας άξαφνα δύο κουτάλια και τά
 χτυπά με ρυθμό στα γόνατα του, έπειτα στα στήθια
 του, στο μέτωπο, στα χέρια και με διάφορους μορφα-
 σμούς λέει :

Μιά κακιά μου συνυάδα άκαμάτρα με φονάζει
 μωρ' άδελφούλες μου,
 Άκαμάτρα έγώ δέν είμαι, ήμουν άξια για τή ρόκα,
 κ' έξενύχταγα 'ς τήν πόρτα.
 *Έγενθα στο μνηα άδράχτη και στο ζάμηνο κουδάρι,
 μωρ' άδελφούλες μου,
 *Λάτε δάστρος· λάτε ύφάντρος· λάτε δώδεκα ύφαντιάδες
 για νά με προκάνετε
 Νά μου διάστε νά μου ύφάντε τό πανί τό πολυπάνι,
 μωρ' άδελφούλες μου.

(άκολουθεί)

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δέν πώς τό νά περιγράψεις μ' επιστημονικό τρόπο
 μέσα σέ καταλόγο βιβλία τυπωμένα πριν τό 1640 είναι
 ένα από τά πιο δύσκολα γνωστά πράγματα. Για τότο
 μάλιστα ένας χωρατατζής βιβλιογράφος είπε πως άν ξε-
 ρεις κανένα φαντασμένο επιστήμονα (και τέτιοι είναι
 χιλιάδες), δώσ' τους βιβλιογραφικό κατάλογο παλιών
 βιβλίων νά καταστρώσουν, και γλήγορα θάν τους για-
 τρεφτεί ή φαντασιά τους.

*Ο μεγάλος Άγγλος μαθηματικός De Morgan
 και βιβλιογράφος έλεγε. *Τό πιο άσημαντο παλιό βι-
 βλίο πρέπει νά φυλάγεται. Τ' άστρο τό μακρυνό είναι
 άχρήσιμο σέ πολλούς, μά άς τό καταπιαστεί μάτι
 κκαι νους κατεχάρης, και τότε χρησιμέθει, γιατί όρίζει
 «τό μέρος άλλων πιο σημαντικών σωμάτων.»

*Ο De Morgan έγραψε βιβλίο με τόν τίτλο
 «Κατάλογος άπό παραδόξα,» όπου περιγράφει τις δοκι-
 μές του τετραγωνισμού του κύκλου, του άεικίνητου,
 του τριχασμού τας γωνίας. Φαίνεται είναι βιβλίο πολύ
 νόστιμο. *Αραγες άναφέρνει πως διάφοροι δικόι μας ά-
 νκακλύσαν τό άεικίνητο και τόν τετραγωνισμό; Εί-